

Minnesanteckningar HT-fakulteternas dagsinternat för grundutbildning tisdag 17 juni 2025, Hotell Ideon

Medverkande: Rakel Nihlén, studierektor, Sanna Skärlund, studierektor, Elisabet Björklund, studierektor, Sara Santesson, studierektor, Mikael Nystrand, studierektor, Annika Lindskog, studierektor, Malin Ågrens, studierektor, Marianna Smaragdi, GU-prefekt, Thomas Olsson, avdelningsansvarig, Johanna Akujärvi, utbildningskoordinator, Åsa Berggren, studierektor, Andreas Tullberg, studierektor, Viktoria Hörnlund, bibliotekschef, Stefan Brehm, studierektor, Mattias Nowak, studierektor, Martin Nykvist, studierektor, Ann-Sofie Klareld, avdelningsansvarig, Anna Burstedt, studierektor, Elisabeth Geevers, studierektor, David Alm, studierektor, Mikael Borg, bibliotekarie, Charlotte Christensen-Nugues,, avdelningsansvarig, Sandy Åkerblom, studierektor, Paul Agnidakis, avdelningsansvarig, Peter Sivam, studierektor, Ingela Johansson, sektionsföreståndare, Felix Lantz, studentrepresentant, Nils Breding, studentrepresentant, Alva Karlsson, studentrepresentant, Sunny Yahyapour, studentrepresentant, Elisabeth Roos Lindell, studentrepresentant, Emma Börjesson, studentrepresentant, Karin Salomonsson, kanslichef, Sara Håkansson, prodekan, Carita Lundmark, utbildningsledare, Agnes Malmgren, utbildningsledare, Lisa Hetherington, kvalitetssamordnare, Joel Bertilsson, fakultetskoordinator och Manuela Rossing, fakultetssekreterare.

Revidering av kvalitetsarbetet på HT-fakulteterna

Sara Håkansson, prodekan för grundutbildningen hälsade alla välkomna till dagsinternat. Utbildningsledare för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, Carita Lundmark och utbildningsledare för forskarutbildningen, Agnes Malmgren, höll en presentation om revideringen av kvalitetsarbetet på HT. Efter presentationen, som sammanfattas nedan (se även Power Point-presentationen sist i dokumentet), fick internatsdeltagarna i grupper diskutera ett första utkast till instruktioner inför kvalitetsdialogerna i första temat.

Arbetet med att revidera modellen för kvalitetsarbete har gjorts i en arbetsgrupp med fokus på både grundutbildning och forskarutbildning, där externa representanter även deltagit. Den nya modellen ska fastställas i fakultetsstyrelsen i september.

Kvalitetsdialogernas nya upplägg innebär att det är tre teman under en sexårsperiod, dvs. två år för varje tema istället för ett tema per år. Inom varje tema ska flera av LU:s kvalitetskriterier behandlas. De nya temana är 1) Utbildningens mål och innehåll, 2) Utbildningens förutsättningar och resurser och 3) Utbildningens studie-, lärande- och pedagogiska miljöer.

Första året genomförs en kvalitetsdialog i form av en "startdialog" med målsättning att få en lägesbeskrivning och komma överens om en plan för vilka punkter man behöver arbeta vidare med på institutionen. Omfattning och ambitionsnivå avgörs gemensamt i dialogen. Andra årets kvalitetsdialog är en "uppföljningsdialog" med fokus på att följa upp det utvecklingsarbete som gjorts sedan startdialogen och stämma av inför framtiden. Nytt är också att utbildningsledarna kommer till institutionerna varje höst och deltar på ett personalmöte för att informera och svara på frågor inför start- och uppföljningsarbete. Planen är att ändra arbetssätt så att kommunikationen med institutionerna inte sker via formella dokument utan i större utsträckning muntligt på dialogerna och i möten samt i kortfattade mejl till ansvariga på institutionerna. Rapportering till fakultetsgemensam- och LU-nivå behövs fortfarande, men denna hanteras separat från kommunikationen med och

återkopplingen till institutionerna och ligger senare i tid. Institutionerna får naturligtvis ta del av denna också, men innehållet ska då redan vara känt.

På startdialogen gäller det att urskilja och kategorisera: vad är kortsiktiga utmaningar? Vad går att lösa rent administrativt? Vad är långsiktiga utmaningar? Finns det strategiska och övergripande frågor och till och med eviga frågor? Till dialogen kan man ta med sig många olika typer av saker som framkommit på de lärarmöten man har inför dialogen, sedan börjar man bena ut för att hitta en lagom ambitionsnivå. Målsättningen är att insatserna ska vara träffsäkra. Institutionerna och sektionerna ska kunna inkorporera det utvecklingsarbete som redan görs inom ämnena eller på institutionsnivå som en del av dialogerna. Allt som man kommer överens om på startdialogen behöver inte bli helt klart till uppföljningsdialogen – en del utveckling tar längre tid än annan. Prefekter, sektionsföreståndare och avdelningsansvariga ska vara involverade och har en viktig roll i kvalitetsarbetet.

Underlagen inför *startdialogen* tas fram utifrån instruktioner som utbildningsledarna utarbetar i samarbete med studierektorsnätverken på grundnivå och forskarnivå. I underlagen ska ämnena och programmen identifiera delar som man vet inte fungerar och behöver utvecklas eller delar man behöver titta närmare på, ge en kort motivering kring varför de anser att andra delar fungerar tillfredställande, samt bidra med goda exempel. Underlaget till *uppföljningsdialogen* sammanställs runt årsskiftet och består av en skriftlig sammanfattning och uppföljning av det arbete som gjorts sedan startdialogen.

Ett första utkast till nytt format för instruktionerna inför startdialogen har tagits fram och grupperna ombads diskutera förslaget. I arbetet med att ta fram instruktioner är det en utmaning att hitta en balans mellan *flexibilitet* och *tydlighet*. Målsättningen med revideringen är att det ska vara tydligare att institutionerna vet vad som behöver göras, att de äger sina utbildningar och sina processer och därför får utrymme att prioritera utvecklingsarbetet. Samtidigt finns krav på att all examensgrundande utbildning ska utvärderas minst vart sjätte år utifrån de elva kriterier som anges i LU:s riktlinjer och med hjälp av kollegial granskning som innehåller externa sakkunniga. Flexibiliteten som skapas genom institutionernas möjlighet att prioritera i kvalitetsarbetet utifrån de egna behoven ska balanseras mot kraven som finns från central nivå, behovet av att få en överblick inom fakulteterna, samt förutsättningarna för att involvera externa parter.

Gruppernas kommentarer på förslaget till revidering av kvalitetsarbetet

- Positivt med två år för att behandla ett tema.
- De nya temana känns nära verksamheten, lättare att koppla till det vardagliga arbetet och mer självförklarande.
- Kontinuiteten för studentrepresentanterna blir svårare i tvåårscykler eftersom de utses per läsår. Kommunikation och överlämning blir viktigt och utbildningsledarna behöver kommunicera med både institutionerna och med HTS. Uppföljningen på internatet är viktig.
- Ett tema på två år ger utrymme att förankra i läroplanen och att fördjupa inom ett tema. Men att engagera lärarna i kvalitetsarbetet är fortsatt en utmaning på flera håll, speciellt där det inte finns stabilitet i personalgruppen. Studierektorerna har en stor uppgift som ansvariga för att föra vidare information. Särskilda möten för att diskutera pedagogik och kvalitet är en lösning som föreslås. Utbildningsledarna ska besöka sektioner och institutioner för stötta studierektorerna i att förankra.
- Ett sätt att involvera hela läroplanen är att bjuda in fler lärare när utbildningsledarna kommer på besök, men även till dialogerna.
- Det är värdefullt med stöd till studierektorerna, i förra cykeln upplevde flera stress, det hanns inte med att implementera de många goda idéer som kom upp i kvalitetsarbetet.

- Det uppfattas som att fokus tidigare har landat mer på rapportering, nu kan fokus kanske vara mer på implementering och utveckling. Man kan själv välja vad man vill fokusera på och behandla de frågor som man ser som relevanta.
- En idé i relation till första temat om måluppfyllelse är att jämföra alla kursmålen inom grundkurserna i ett ämne, eller över ämnesgrupper (t.ex. språk respektive historiska ämnen) för att se vad det är för kompetenser och färdigheter studenterna ska få med sig. Ur ett lärarperspektiv är det intressant att se hur det formuleras. Det är intressant även i relation till AI att ämnesområdesvis titta på lärandemålen och på vad studenterna får med sig. Det är något man skulle kunna välja att göra vid en institution.

Instruktioner till första temat för underlag till uppstartsdialogen

Den nya indelningen av LU:s kvalitetskriterier i tre teman är gjord med förhoppningen att det ska vara mer självförklarande än den tidigare indelningen. Instruktionerna är förenklade så att ansvariga personer på institutionerna direkt ska kunna använda dem på ett möte med lärlaget. Instruktionerna ska kompletteras med en processbeskrivning och årshjul som kan fungera som en lathund där det tydliggörs hur arbetet ska gå till och vad som sker under varje tema. Allt praktiskt, t.ex. kring deadlines, ska kommuniceras i mejl till de som är ansvariga för att samordna arbetet på institutionerna.

Grupperna ombads diskutera vad som fungerar bra/mindre bra i instruktionerna och om det framgår vad temat kan innefatta. De ombads tänka sig in i situationen av de skulle få instruktionerna på sitt bord och ställa sig frågan om dessa gick att använda i ett samtal med ett lärlag.

Återkoppling från gruppdiskussionerna

Det kom en rad kommentarer på disposition och utformningen av dokumentet som utbildningsledarna tar med sig i det fortsatta arbetet med instruktionerna och som inte listas här. Dessutom kom en rad kommentarer kopplat till innehållet och balansen mellan flexibilitet och tydlighet som sammanfattas nedan.

- Flera grupper tyckte att det var bra med ett kort dokument, att det var tydligt och fanns plats för flexibilitet. Någon grupp kom direkt igång med att prata utifrån frågorna vilket är hur det är tänkt att fungera på institutionerna. De upplevde dokument som flexibelt och möjligt att koppla till det arbete som redan pågår. Andra grupper hade istället kommentarer kring disposition och frågornas utformning.
- Mer bakgrund efterfrågades av någon. Det bör framgå vilka som ska vara med i processen och vem som bestämmer vilka som ska vara med. En kommentar var att det kan kommuniceras till de ansvariga på annat sätt och kanske inte hör hemma just i instruktionerna för underlagen.
- Det vore bra med en fråga där man beskriver hur man förankrat arbetet, det blir ett sätt att beskriva att det ska förankras med lärlaget.
- Det diskuterades att det finns en risk att perspektivkriterierna försvinner och inte behandlas alls när de inte utgör egna teman. Samtidigt kan det finnas fördelar med att de är integrerade och hela tiden ska behandlas. Kanske kan man hitta sätt att ställa frågor som gör det möjligt att visa hur man kan integrera perspektiven?
- Kriteriet kring studenternas medverkan fanns med i varje tema, men inte i utkastet till instruktionerna. Studentrepresentanterna menar att det bör lyftas i varje tema.
- Begrepp kan behöva definieras, så som "samhällets behov". Innebörden av "internationalisering" förändras med världsläget. Vad betyder "utbildningen"? Program eller kurser? Viktigt att studierektor har en definition inför mötet med lärlaget.
- I relation till goda exempel skulle man också kunna ta med mindre lyckade exempel för att lära av varandras misstag. Det vore bra om det framgick vad de goda exemplen ska användas till.

- AI-frågan synliggör problematiken med flexibilitet och tydlighet, att styra eller öppna upp. I vissa fall kan man behöva ställa mer riktade frågor, för att säkerställa att man nämner vissa saker (t.ex. om hur samarbete med biblioteken fungerar). Någon menade att AI-frågan riskerar att ta över, och att det kan bli så att det bara är det som lärarna vill arbeta med just nu, och då riskerar frågor om lärandemål och relevans att hamna i skymundan. Samtidigt kan det bli svårt att behandla frågan om AI utan att det berör just utbildningens relevans och lärandemål på olika sätt.
- Ett förslag är att helt stryka de specifika frågorna från fakulteterna och endast behålla de huvudsakliga frågorna under tema 1. Om man har behov av att checka av vissa saker så behöver det finnas en förklaring till hur fakulteternas frågor relaterar till temat och att huvuduppgiften är lägesrapporten. Man hade eventuellt kunnat låta studierektor svara på fakulteternas frågor, eller att de ska checkas av schematiskt. Samtidigt tyckte någon att dessa frågor var omfattande och inte kan besvaras kortfattat.
- Någon lyfte att det finns en motsägelsefullhet, att det både ska vara en enkel och kortfattad dokumentation, men samtidigt är frågorna mycket breda. Risken är att man inte får den typ av underlag man efterfrågar på grund av det. Om man gör det för enkelt kan det bli för lite substans, men börjar man gräva utifrån frågorna så kan det bli mycket omfattande. På grund av det kommer en del "översättningsarbete" krävas av studierektorn för att det ska gå att använda i lärarlaget. Det vore bra med förtydligande av förväntningarna på underlaget, är underlaget "minnesanteckningar" eller "dokumentation"?
- Något som också diskuterades var om man kan lyfta frågor om förutsättningar för utbildningarnas kvalitet, t.ex. ekonomiska resurser, när det inte ingår i det aktuella temat. Det kommenterades med att det är temat och de pedagogiska frågorna som ska stå i fokus, men att utbildningen alltid finns i en kontext och att man måste kunna lyfta det som en del av kontexten till utbildningen.

Utbildningsledarna tackade för gruppernas konstruktiva kommentarer och tar med sig återkopplingen i det fortsatta arbetet med instruktionerna och operationaliseringen av det första temat. De kommenterade att det är viktigt att komma ihåg att det nya upplägget innebär att svaren på frågorna enbart utgör ett underlag till startdialogen, där man tillsammans gör en bedömning av vad man ska arbeta vidare med i relation till utbildningarna. Underlaget inför uppföljningsdialogen kommer att spela en större roll vad gäller redovisning av resultat. Instruktionerna med frågor kommer att kompletteras med en processbeskrivning och årshjul där många av de praktiska aspekterna, kring t.ex. vem som avgör vilka som ska delta på dialogen, framgår.

Externa kritiska vänner

I Lunds universitets grundläggande krav på utvärdering av utbildning framgår att utvärderingar ska ske med hjälp av kollegial granskning som innehåller externa sakkunniga. På grund av förutsättningarna med 90 examensgrundande ämnen och program på HT och den logistik och de resurser externa medverkanden kräver, så föreslås en modell där den externa medverkan ser olika ut i relation till varje tema:

Temat 1, Utbildningens mål och innehåll: den externa kritiska vänner är LU-extern sakkunnig. Här föreslår institutionen/sektionen en eller i undantagsfall två externa sakkunniga från ett annat lärosäte. Fakulteterna kontaktar och utser sedan de externa. Det är en eller två externa medverkar på varje dialog, och dessa ska därmed ska *vara till hjälp för så många av institutionen/sektionens ämnen som möjligt*. Detta är ett sätt att åstadkomma mer ämnesnära granskning.

Tema 2, Utbildningens förutsättningar och resurser: den externa kritiska vänner är LU-intern men institutionsextern kollegial granskare. Här utses en eller i undantagsfall två externa kritiska vänner per

institution/sektion från en annan institution på HT eller LU. Den externa kritiska vännen ska ha kompetens inom pedagogiskt ledarskap och vara tillexempel studierektor.

Tema 3, Utbildningens studie-, lärande- och pedagogiska miljöer: den externa kritiska vännen är en pedagogiskt sakkunnig, t.ex. från en pedagogisk enhet på LU eller något annat lärosäte. Här utser fakulteterna en eller två externa för alla dialoger på grundnivå och avancerad nivå. Den pedagogiskt sakkunniga är med på alla dialoger, vilket gör att den kan bidra med en övergripande bild, utöver den institutionsvisa återkopplingen.

Enligt förslaget utses de externa kritiska vännerna i samband med startdialogen men deltar först på uppföljningsdialogen. De får ta del av problembeskrivning från startdialogen samt en skriftlig reflektion inför uppföljningsdialogen, reflektionen kräver något mer arbete att ta fram än läges- och problembeskrivningen inför startdialogen. De externa kritiska vännerna ska syna processen mellan start- och uppföljningsdialog samt ge framåtsyftande input i samband med uppföljningsdialogen.

Tanken är att de externa kritiska vännerna ska vara med på plats fysiskt i samband med dialogen i Lund. Fakulteterna håller i kontakten med de externa, står för arvodering, resebokning och så vidare.

Återkoppling från gruppdiskussionerna

- Flera grupper kommenterade att det är en begränsning att de externa saknar ämnesanknytning till respektive ämne, det kan bli svårt att ha en extern per sektion/institution. Någon grupp menade att man skulle föredra att ha en extern per ämne som deltar online, än en generalist som reser till Lund. En diskussion fördes om huruvida man kan kombinera ämnen på andra sätt i dialogerna för att kunna ha mer ämnesnära kritiska vänner. T.ex. nybörjarspråk i en dialog, snarare än varje sektion på SOL för sig. Det kan gälla andra institutioner också.
- En grupp menade att upplägget för tema två, med en kollega inom fakulteterna, kan ha fördelar och leda till framtida samarbeten. Att så att säga granska varandra inom HT/LU sågs som positivt och även att personerna som involveras har ledarskapserfarenhet. Att man får föreslå externa från institutionen uppfattas som värdefullt, det i sig kan bidra till mer ämnesnära koppling än tidigare år.

Utbildningsledarna kommenterade att man förstår att önskemålet om ämnesanknytning finns, men att det varken går att genomföra rent logistiskt eller ekonomiskt. Försök till att gruppera ämnen på andra sätt än institution-/sektionsvis har gjorts men resulterade i runt 60 utvärderingsenheter, vilket inte går att hantera. Eftersom arbetet utgår från teman kan det vara så att ämneskunskapen inte är lika central för att kunna bidra till diskussionen om eventuella problem inom en utbildning eller fungera som ett bollplank i ett utvecklingsarbete som institutionerna identifierar. Den första omgången med det nya upplägget bör betraktas som en prövoperiod för att utforska vilka metoder som fungerar. Utifrån det kan man sedan avgöra om det t.ex. går att gruppera ämnena på ett annat sätt.

- Flera grupper diskuterade när i processen de externa skulle involveras för att de ska kunna genomföra uppdraget och ge värdefull input. Flera menade att man skulle involvera de externa tidigare i processen, att det är för sent om de kommer in vid uppföljningsdialogen.

Utbildningsledaren kommenterade att tanken är att de externa ska bidra med formativ input och att uppföljningsdialogen inte ska ses som en slutdialog. Den externa ska göra en lägesbedömning och hjälpa till att hitta vägar framåt, mer än att sätta en stämpel.

- Exakt vad den externa granskarens arbete skulle resultera i diskuterades och någon menade att ju mer man kräver av dem desto svårare kommer det att bli att hitta någon som vill ta uppdraget. Det är också en utmaning att hitta en lagom ambitionsnivå, ju mer återkoppling

man vill ha från den externa, desto mer behöver man leverera till den externa inför processen. Flera lyfte att man från de externa önskar stöd med kreativa idéer och sätt att komma vidare i sina utvecklingsprocesser, snarare än en granskning eller bedömning. Kan man hitta formuleringar i instruktioner och underlag där man kommer bort från granskningen? Man efterfrågar tips och råd, kanske via informella samtal på Zoom under vägs gång snarare än en bedömning i slutet. Man vill ha en interaktivt samarbetsorienterad dialog.

Utbildningsledarna menade att det är just den typen av respons man vill att de externa ska bidra med och att man hoppas på en dialogisk relation och framåtriktade samtal under dialogerna. De externa kan komma att behöva ett underlag som ger mer kontext än enbart den dokumentation som ligger till grund för dialogerna, till exempel övergripande information om institutionerna, ämnena som ingår i dialogen och vissa nyckeltal. Utbildningsledarna kommer att arbeta med att ta fram instruktioner till de externa och tar hänsyn till de kommentarer som grupperna bidrar med. Hänsyn behöver även tas till kraven på dokumentation och möjligheten att föra vidare återkopplingen man får i dialogen till hela läraryrket.

Samarbete och kommunikation

Utbildningsledarna beskrev hur man tänker sig informationsspridning och kommunikation i relation till kvalitetsarbetet. Från fakulteternas håll kommer man ge kortfattade instruktioner inför både startdialog och uppföljningsdialog som kan användas direkt i personalmöten. Utöver det finns som sagt en processbeskrivning och årshjul till stöd för planering. Utbildningsledarna skickar riktade mail direkt till de ansvariga inför respektive dialog med praktisk information och besöker institutionerna/sektionerna i samband med personalmöten varje höst för förankring. Efter startdialogen ger fakulteterna en kortfattad skriftlig återkoppling och efter uppföljningsdialog kommer det återkoppling från de externa. Efter dialogerna på våren görs en övergripande sammanfattning i juni, i samband med grundutbildningsinternatet.

Bibliotekschefen lyfte fram att det är viktigt att involvera ämnesbibliotekarierna i förarbetet vid institutionerna. Det kan gärna påpekas i samband med utbildningsledarnas besök på institutionerna.

Gruppernas var positiva till upplägget gällande kommunikation och att utbildningsledarna besöker personalmöten. Carita och Agnes skickar ut ett mail till prefekter och sektionsföreståndare inför sommaren med information om planerade besök på personalmöten till hösten.

Kvalitetsarbetets mening och legitimitet

Utbildningsledarna reflekterade kring revideringen av kvalitetsarbetet i förhållande till tendenser av ökad byråkratisering och kontroll. Den finns en vilja att arbetsinsatsen ska vara hållbar i relation till utvecklingsarbetet. Målsättningen är att kvalitetsarbetet ska vara legitimt och meningsfullt och kommunikation och dialog är viktigt för att det ska bli så.

Den reviderade modellen fastställs i Fakultetsstyrelsen under hösten. Beslutet kommer att beskriva den övergripande modellen och arbetssättet men hur det praktiskt operationaliseras kommer att vara ett fortsatt diskussionsämne för studierektorsnätverket i höst och kan justeras under vägs gång. Särskilt de två första åren kan ses som en pilot eftersom en ny modell provas i verksamheten.

Avslutning och sammanfattning

Prodekanen avslutade dagen med att lyfta fram vikten av att fokusera på vad målsättningen med kvalitetsarbetet är. Varje kvalitetsdialog brukar inledas med en bakgrund till varför kvalitetsarbetet ser

ut som det gör, att det tidigare var UKÄ som bedrev utbildningsutvärdering men att ansvaret för alla utbildningar utom professionsutbildningar flyttats till lärosätena som i sin tur lagt ansvaret på fakulteterna att utforma en modell som passar i respektive verksamhet. Den historiska bakgrunden har varit viktig i den föregående sexårscykeln när ett helt nytt arbetssätt implementerades. Nu är det dags att lägga den kontexten bakom oss börja prata om vad vår målsättning är och vad vi vill få ut av det kvalitetsarbete vi har. Vi arbetar tillsammans – fakulteter, institutioner och studenter samarbetar för att säkerställa att vi ska få så bra kvalitet som möjligt på våra utbildningar.

De tankar som kommit upp under dagen har handlat just om samarbete, t.ex. idéer kring nya ämneskluster. Även samarbete med våra externa vänner/granskare – vad de ska få för instruktioner och underlag, hur vi ska involvera dem och hur vi definierar dem. Vi vill att de ska vara en del av utvecklingen, som inspiratörer. Det finns önskemål om att de ska vara med i ett så tidigt skede som möjligt. Tydlighet i kommunikationen mellan fakultet och institution har också varit ett viktigt tema för dagen och hur man kan få med hela lärlaget, så att alla lärarna är engagerade. Vi har även diskuterat hur man skapar rutin och får kontinuitet i kvalitetsutvecklingen och vikten av att arbetet blir meningsfullt.

Prodekanen tackade det avgående presidiet vid HTS för ett fint samarbete och för det konstruktiva arbetet för studenterna och utbildningens bästa och för de viktiga frågorna som man drivit. Presidiet bör se tillbaka på sitt engagemang med stolthet och prodekanen önskade ett stort lyckat till.

Stor tack till alla som medverkade under en lyckad internatsdag!

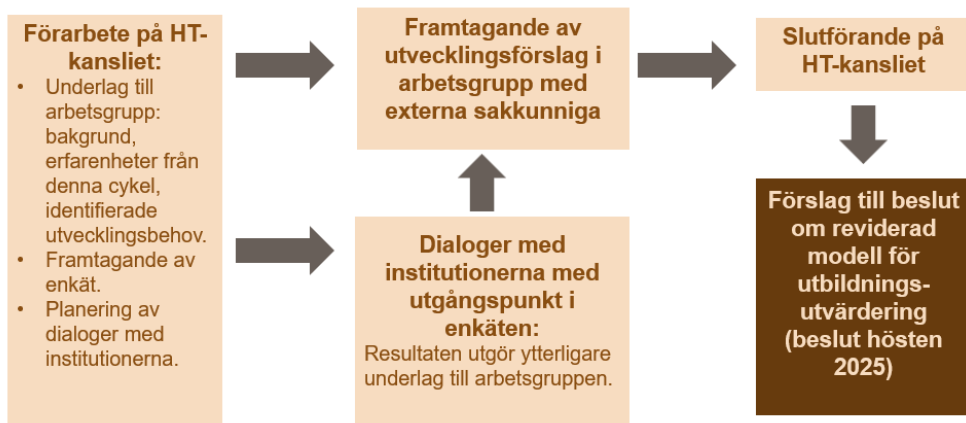
Revidering av kvalitetsarbetet på HT-fakulteterna

GU-INTERNAT 17 JUNI

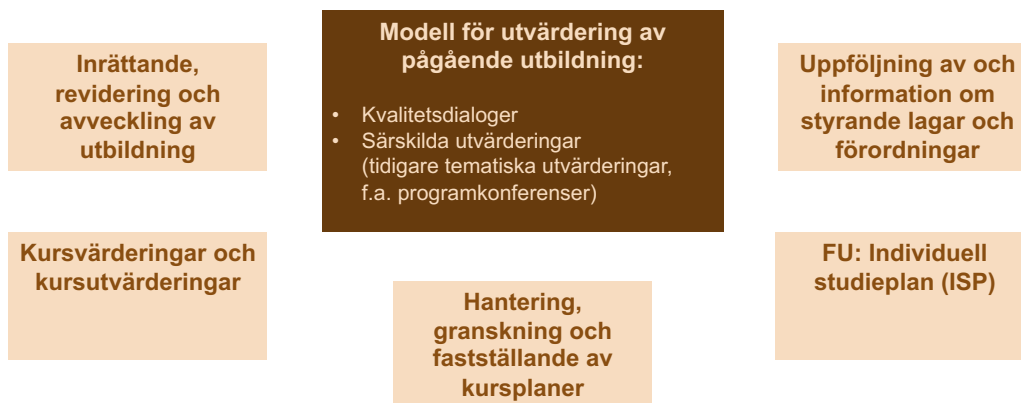
1

Arbetsgång under våren 2025

2

Vad menar vi med kvalitetsarbete?

Grundläggande krav på utvärdering av utbildning

- Alla examensgrundande ämnen och program ska utvärderas:
GU: 90 examensgrundande ämnen och program
FU: 52 forskarutbildningsämnen
- Målsättningen att all examensgrundande utbildning ska utvärderas minst vart sjätte år.
- Fokus ska vara på de elva kriterier som anges i riktlinjerna. Olika tyngd kan läggas vid olika kriterier beroende på utvecklingsbehov och relevans för utbildningen.
- Utvärderingar ska ske med hjälp av kollegial granskning som innehåller externa sakkunniga.

Kvalitetsdialoger: nytt upplägg

- Tre teman under en sexårsperiod, dvs. två år för varje tema.
- Omfattande teman inom vilka mer specifika teman kan lyftas fram.
- Startdialog första året: lägesbeskrivning och utvecklingsplan. Omfattning och ambitionsnivå avgörs gemensamt i dialogen.
- Uppföljningsdialog andra året: uppföljning och avstämning.
- Utbildningsledare kommer ut till institutionerna varje höst för dialog och förankring inför start- och uppföljningsarbete.

Kvalitetsdialoger: nya teman

1. Utbildningens mål och innehåll

Att de uppnådda studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål.

Att utbildningen ska vara relevant för studenterna och doktoranderna och svara mot samhällets behov.

Att utbildningen vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet.

Att studenterna och doktoranderna har inflytande i planering, genomförande, uppföljning och utveckling av utbildningen.

2. Utbildningens förutsättningar och resurser

Att undervisande personal och handledare har adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk, ämnesdidaktisk och övrig relevant kompetens samt att lärar- och handledarkapaciteten är tillräcklig.

Att utbildningen vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet.

Att studenterna och doktoranderna har inflytande i planering, genomförande, uppföljning och utveckling av utbildningen.

3. Utbildningens studie-, lärande- och pedagogiska miljöer

Att undervisningen sätter studenters och doktoranders lärande i centrum.

Att det för alla studenter och doktorander finns ändamålsenliga och tillgängliga studie- och lärandemiljöer med välfungerade stödverksamheter.

Att studenterna och doktoranderna har inflytande i planering, genomförande, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Övriga kriterier

- Återstående kriterium säkerställs genom dialogmodellen samt andra rutiner, t.ex. kursvärderingar/kursutvärderingar:
 - *Att en kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen sker*
- Perspektivkriterier ingår som en strimma genom samtliga teman:
 - *Att jämställdhet och lika villkor integreras i utbildningen*
 - *Att internationalisering och internationella perspektiv främjas i utbildningen*
 - *Att ämnesrelevanta perspektiv i hållbar utveckling främjas i utbildningen*

Syftet med startdialogen

- Få en lägesbild med fokus på identifierade eller möjliga utvecklingsområden.
- Gemensamt göra en plan för det fortsatta utvecklingsarbetet på institutionerna.
- Gemensamt göra prioriteringar och avgränsningar i detta arbete.
- Urskilja och kategorisera: vad som kan lösas kortsiktigt, vad som rör praktiska aspekter, vad som är strategiska frågor, vad som är evigt, osv.

Underlag inför startdialogen

- Ämnen/programmen identifierar delar som behöver utvecklas eller delar man behöver titta närmare på, ger en motivering kring varför de anser att andra delar fungerar tillfredställande, samt bidrar med goda exempel.
- Instruktioner för underlagen tillhandahålls i ett format som går att använda vid ett personalmöte.
- Utbildningsledare besöker institutionerna under hösten för samtal, förankring och förtydliganden.
- Balans mellan flexibilitet och tydlighet.

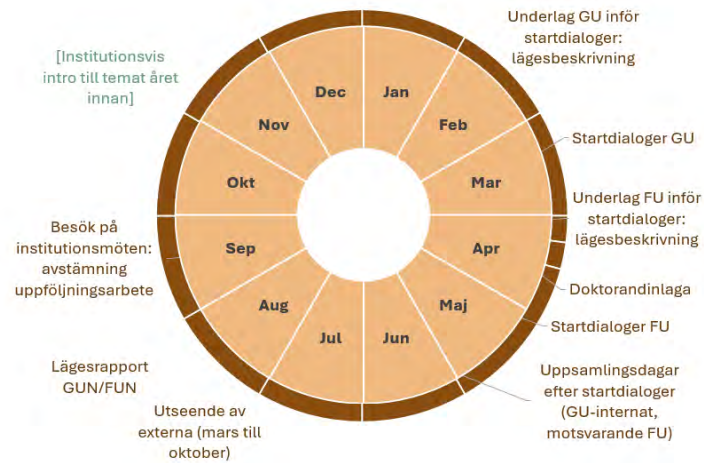

Uppföljningsdialogen

- Underlaget sammanställs runt årsskiftet och består av en skriftlig sammanfattning och uppföljning av det arbete som gjorts sedan startdialogen.
- Uppföljningsdialogen genomförs med extern medverkan.
- Alla uppföljningsaktiviteter behöver inte vara avslutade, fortsatta planer för pågående arbete kan också tas upp.

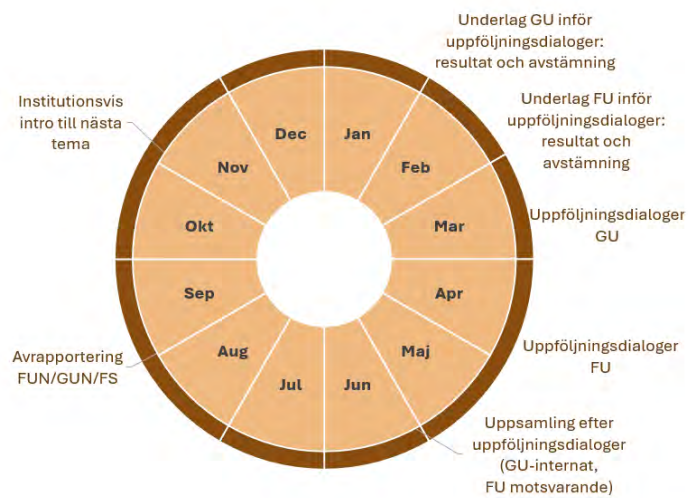

Startår

11

Uppföljningsår

12

Extern medverkan

Olika granskare beroende på teman.

- Tema 1 (mål och innehåll):
Externa, institutionsnära sakkunniga. En alternativt två per nivå (FU/GU).
- Tema 2 (förutsättningar och resurser):
Kollegiala granskare (fakultets-/LU-intern)
- Tema 3 (studie-, lärande- och pedagogiska miljöer):
pedagogiskt sakkunniga (LU-intern/extern)

Ansvarsfördelning

- Det huvudsakliga uppföljningsarbetet sker på institutionerna, som ansvarar för utbildningarna.
- Fakulteterna är med och diskuterar omfattning och avgränsning av arbetet för att gemensamt hitta en rimlig ambitionsnivå.
- Fakulteterna kan bidra med övergripande insatser när det är ändamålsenligt och resurser tillåter.

Kommunikation och samarbete

- Färre långa formella dokument.
- Korta tydliga instruktioner.
- Tydligt riktad information.
- Muntlig kommunikation och avstämning.
- Kommunikationen mellan fakulteterna och institutionerna sker separat från dokumentation och rapportering.

Målsättningar

- Underlätta för institutionerna att koppla sitt löpande utvecklingsarbete till de utbildningsutvärderingar som fakulteterna har ansvar för att genomföra – undvika att det upplevs som två separata spår.
- Ge institutionerna möjlighet att fokusera på det som upplevs mest relevant.
- Skapa utrymme för att lyfta in mer specifika teman inom de tre övergripanden temana, t.ex. AI inom utbildningens mål och innehåll.
- Fungera som samarbetsparter för att åstadkomma ett kollegialt, ändamålsenligt och träffsäkert kvalitetsarbete.

Tema 1: Instruktioner

- Grovt utkast
- Kortfattat, ingen lång temaförklaring.
- Försök till att hitta balans mellan tydlighet och flexibilitet.
- Förenkla för ansvariga personer på institutionerna, ta direkt och använda på ett möte.
- Frågorna från fakulteterna är preliminära exempel.
- Allt praktiskt kring deadlines och annat kommuniceras i mejl till de som är ansvariga för att hålla i arbetet på institutionerna.
- Bakgrund till kvalitetsarbetet och beskrivning av modellen för kvalitetsdialogerna kommer också att finnas tillgängligt separat.

Frågor

- Vad tänker ni om dokumentet – vad funkar bättre/sämre?
- Framgår det vad temat kan innefatta?
- Tänk dig att detta landar på ditt bord – är det direkt användbart, hjälper det dig?
- Ytterligare frågor och kommentarer i utkastet.

Extern granskning: Tema 1

- Helt extern
- Startår inför startdialog, institutionerna gör sin läges- och problembeskrivning och funderar över vilka externa kritiska vänner som vore lämpliga. De externa ska vara till hjälp för så många av institutionens ämnen/utbildningar som möjligt.
- Externa deltar i uppföljningsdialogen. De får problembeskrivning från startdialogen + skriftlig reflektion inför uppföljningsdialogen (reflektionen kräver något mer arbete än läges- och problembeskrivningen). De ska syna processen mellan samt ge framåtsyftande input.
- Detta är ett sätt att åstadkomma mer ämnesnära granskning.

Extern granskning: Tema 2

- Intern institutionsextern
- Den interna granskarens kompetens: pedagogisk erfarenhet, administrativ erfarenhet, ledarskapserfarenhet?
- Ett pussel behöver läggas vad gäller logistik och förarbete.
- Med tiden behöver en resurspool skapas för detta ändamål.
- Att använda interna granskare innebär kollegialt samarbete och kollegial utveckling, samt kan göra det möjligt att koppla kvalitetsarbetet till pedagogisk kompetensutveckling och meritering.

Extern granskning: Tema 3

- Pedagogiskt sakkunnig
- Kan räcka med 1-2 personer per nivå.
- Möjligt att få en övergripande bild från de externa förutom den institutionsvisa återkopplingen.

Övergripande diskussionsfrågor

- Vilka fördelar finns med det här övergripande upplägget?
- Vilka utmaningar ser ni med det här övergripande upplägget?

Specifikt för tema 1

- Tänk dig att ni ska föreslå extern kritisk vän för er institution? Hur skulle ni gå tillväga då?
- Kan en extern täcka behovet på din institution?
- Hur ser ni på de externas roll i uppföljningsdialogen?
- Hur vill ni att den skriftliga återkopplingen från de externa ska utformas för att vara användbar? Ska den gå direkt till institutionen eller integreras i fakulteternas återkoppling?

Kommunikation och information

- Kortfattade instruktioner inför både startdialog och uppföljningsdialog som kan användas direkt i personalmöten.
- Riktade mejl till ansvariga med praktisk information.
- Besök på institutionerna varje höst för förankring och förtydligande.
- Kortfattad skriftlig återkoppling efter startdialog.
- Återkoppling från externa efter uppföljningsdialog.
- Övergripande gemensamma sammanfattningar i juni (internat).
- Processbeskrivning och årshjul till stöd för planering. Veta vad man kan förvänta sig och när.

Frågor om det praktiska

- Vilka möten på institutionsnivå är lämpliga?
- När ligger de i tid?
- Hur hanterar vi bokning och logistik, dvs. när vi kommer till vilka?
- Funkar september i startåret och november i uppföljningsåret av varje tema? (Nu i år blir det oktober-november inför uppstart)
- Tankar från föregående bild gällande information och kommunikation?
- Övriga kommentarer kring det praktiska?

Kvalitetsarbetets mening och legitimitet

- Pågående diskussion kring frågan om ökad byråkratisering och kontroll vid LU och nationellt.
- "Slutsatsen man måste dra är att de resurser som kanaliseras till kvalitetssystemen, enligt prefekterna, inte står i proportion till vad de ger i termer av kvalitetssäkring. Vissa menar dock att kvalitetssystemen förbättrats på senare år och att situationen kan komma att förbättras." (Ahlbäck Öberg & Boberg 2024: 43-4).
- Olika röster från enkäterna kring kvalitetsarbetet på HT, men som nyanserats i dialogerna.
- Hur dialogprocessen förankras, genomförs och kommuniceras ut i verksamheten är avgörande för hur legitim och meningsfull den anses vara.

